N^r. 86

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 25 PAZDZIERNIKA V. S. 1818 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta *Poczta Północna* zawiera z *Petersburgo* pod
dniem 16 października:
N. Cesarz Jegomość, w czasie pobytu swego w *Wey-*
marze, d. 11 września, nowonarodzonego syna N. Wiel-
kiey Xiężny Jeymości, *Maryi Pawłowny*, miano-
wał kawalerem orderu ś. *Jędrzeja*.
Przeszłego poniedziałku, dnia 14 t. m., jako w ro-
cznicę urodzin N. Cesarzowey Jeymości, *Maryi Fedo-*
rowny, wielki był zjazd do zimowego pałacu Jego Cesar-
skiey Mości, dla słuchania mszy ś., w obecności N. Wiel-
kiego Xięcia Jmci *Mikołaja Pawłowicza* i N. Wielkiey
Xiężny Jeymości *Alexandry Fedorowny*. Wieczorem u
NN. Wielkich Xięztwa Ichmość wpałacu aniczkowskim
był wielki i świetny bal z wieczerzą. Stolica była o-
świeconą.
Sprawujący ministeryum policyi, jenerał piechoty
Hrabia *S. K. Wiazmitinow* otrzymał Naywyższy Jego Cę-
sarskiey Mości Reskrypt, datowany z *Akwisgranu* d. 23
przeszłego miesiąca:
„Hrabio Sergiuszu Kozmiczu! Chcąc przykładać się
do przyozdobienia Stolicy, i dla pomnikow wzniesionych
ku chwale dwóch naszych wielkich wodzów, przyzwoit-
sze wybrać mieysce, ażeby te znamiona wdzięczności
narodowey na potomków tém dzielniey działać mogły;
rozkazuję: obelisk wystawiony na pamiątkę zwycięztw
jenerała marszałka polnego, Hrabi *Rumiancowa Zadunay-*
skiego, przenieść na plac pierwszego kadeckiego korpu-
su: niech młodzi wychowańcy tey szkoły, w którey brał
wychowanie sam Bohatyr Zadunayski, zapatrują się na
ten pomnik jego sławy; pomnik zaś jeneralissimusa Xię-
cia Włoskiego, Hrabi *Suworowa Rymnickiego*, postawić
na nowym placu blizko domu Xięcia *Sołtykowa*, gdzie
jest mieysce przeznaczone dla troickiego mostu. Odtąd
place nazywać się będą: pierwszy *Placem Rumiancowa*,
drugi *Suworowa*. Uwieczniając sławę dzieł nieśmiertel-
nych czasow przeszłych, okażemy sprawiedliwą wdzię-
czność i dla zasług naszego czasu: sława jenerałów mar-
szałków polnych, Xiążąt, *Goleniszczewa Kutuzowa Smo-*
leńskiego i *Barkluja-de-Tolli*, stanie się również godną
pomników, któremi się przyozdobią dwa place, przed ko-
ściołem katedralnym Matki Bożey Kazańskiey, gdzie *Ros-*
syanie widzą trofea swych zwycięztw, któremi nas Pan
udarował i błogosławiona ludzkość. Przywiedzenie tego
do skutku, polecone jest przeze Mnie udzielney, do tego
ustanowioney kommissyi. Zostaję ku wam przychylny.
Alexander.

W Petersburgu wyszło trzecie wydanie dzieła P. *Wylie*
pod tytułem *Pharmacopoeia castrensis Ruthenica*, we
dwóch tomach.
Simbirski kommitet bibliyny, ofiarował exemplarzy:
21 Biblii słowiańskiey, 1 łaciński, 10 franc. 5 niem. 35
Now. Testam. Słowia, dla rozdania uczniom tamecznego
gimnazyum.
Cesarska akademija rossyyska wybrała na członków
swych rzeczywistych: Xdza *Filareta*, biskupa rewelskie-
go, rektora petersbuskiey akademii duchowney, i P.
Zukowskiego, assesora kollegialnego, znakomitego poetę
rossyyskiego; a na członkow honorowych: Hrabiego *Ko-*
czubeja, *Mordwinowa* i *Popowa*.
Podług *Ruskiego Inwalida*, przez rozkaz dzienny z dnia
18 września w *Akwisgranie* wydanego, Hrabia *Choiseul-*
Gouffiev, mianowany porucznikiem półku huzarów gwardyi.

Przez rozkaz dzienny d. 23 września, wydany w *A-*
kwisgranie, jenerał porucznik *Czohłokow*, uwolniony ze słu-
żby z wolnością noszenia munduru. Jenerał major Baron,
Kreutz, uwolniony na 4 miesiące za granicę.
Liczba okrętow w *Rydze* dnia 17 października: przy-
byłych 1,297, wyszłych 1,202.
Kurs wileński na assygnaty: rubel srebrny 3 r. 87½ k.,
dukat holl. nowy 10 r. 48 k., stary 10 r. 28 k.; impe-
ryał 37 r. 60 k.

Królestwo Polskie.

z Warszawy d. 27 Października.

Wczoray dnia 26 b. m. obchodzono w tey stolicy u-
roczyście dzień Urodzin Nayjaśnieyszey Cesarzowey *Ma-*
ryi Fedorowny, Matki naymiłościwiey nam Panującego
Monarchy, przez nabożeństwo, składanie powinszowań
od władz krajowych, i oświecenie miasta.

Akwisgran.

(*z gaz. berl.*) *Akwisgran, dnia* 15 *października*. Dnia
13 NN. Cesarz *Alexander* i Król Pruski wyjechali do
Spaa. Król powrócił tegoż dnia wieczorem; Cesarz Jmć
dnia 14. — Dnia 13 udał się Cesarz *Franciszek* do *Cor-*
nely-Munster, dla oddania czci znaydującym się tam re-
likwiom świętych.
Monarchowie żyją bardzo *incognito*, jeżdżą tylko
parą koni, wychodzą też często piechoto, a wtedy wiel-
kie ich mnóztwo ludzi otacza. Cesarz *Franciszek* zwie-
dza ciągle rękodzielnie. Podczas muzyki składaney co
wieczor w jego pokoju, N. Cesarz grywa sam na skrzyp-
cach a niektóre z otaczających go bliżey osob na innych
instrumentach.
Rzadkie tu są fety dworne. Tém więcey pracują
w biurach.
Dnia 12 odprawiła się znowu u Xięcia *Hardenberga*
konferencya, która trwała do godziny 7 wieczorem; Xią-
żę *Richelieu* oddalił się godziną wprzódy z mieysca kon-
ferencyi.
W tym tygodniu Monarchowie dadzą dla miasta *A-*
kwisgranu bal, który obecnością swoją zaszczycą.
Dnia 18 odprawi się wielki przegląd woysk.
Król ofiarował dla tuteyszego kościoła ewanjelickiego
nakrycie na ołtarz, krzyż i dwa srebrne świeczniki ołta-
rzowe. — Król Jmć przesłał professorowi *Thelott*, za
ofiarowany sobie kopersztych ukrzyżowania Piotra (z dzieł
Rubensa) złotą tabakierę emaliowaną przy własnoręcznym
liście.
U Xiężny *Thurn-Taxis* bywają kilka razy na tydzień
świetne pokoje; dwa razy na tydzień znaydują się dy-
plomatycy na pokojach u Lady *Castlereagh*.
Wydany przez bawarskiego radzcę nadwornego, Ba-
rona *Proff* z *Monachium*, pamiętnik, tyczący się ważności
dotacyy Xiążęcia *Alexandra Wagram*, sprawił tu mocne
wrażenie; pamiętnik ten jest dobrze i zwięźle napisany,
i wystawuje niezbitę prawa.
Monarchowie nie przyjęli straż honorowych, a nowo
wystawione obwachty stoją niezajęte.
Szczególnieysza postawa i uderzający ubior kilku stu-
dentów, którzy tu z pobliższych uniwersytetow przybyli,
zwraca prawie tak wielką uwagę, jak kozacy i zaeuro-
peyscy służący u niektórych zagranicznych panow.
Xiążę *Wellington* nie jest podobny do żadnego ze
swoich kopersztychów, które tu mamy.

Dnia 17 października. Wyjazd obu Monarchów jest wstrzymany. Obchodzić będą dzień jutrzeyszy z Cesarzem *Franciszkiem* w starożytném mieście cesarskiém, i pod wyniosłemi sklepieniami starożytnego kościoła katedralnego, przy grobie *Karola Wielkiego*, odnowią dziękczynne modły, jakie, przed 5cią laty, na polach *Lipska* Panu Zastępów składali. — Obadway Monarchowie udadzą się po skończoney uroczystości do *Sedanu*.

Dnia 15 obchodzono rocznicę urodzin Xiążęcia Następcy tronu pruskiego.

Działania postępują z pośpiechem. Prawie codzień bywają konferencye; mówią, że rezultatum w prędkim czasie drukiem ogłoszone zostanie.

Od dnia 15 przybyli tu: minister stanu *Altenstein*; poseł rossyyski przy dworze duńskim, Baron *Nicolai*; Xiążę *Löwenstein-Wertheim*; Hrabia *Reinhard*, francuzki poseł w mieście *Frankforcie*; poseł hiszpański przy dworze petersburskim, kawaler *Zea-Bermudez*, Xiążę *Trubeckoy*, Baron *Lebzeltern*, poseł austryacki przy dworze petersburskim; austryacki jenerał, Baron *Steigentesch*; Lord *Steward*, poseł angielski przy dworze wiedeńskim etc. — Wyjechali: Jenerał *Jomini*, Hrabini *Montholon*, do *Calais*; Xiężna *Vicencyi*, do *Spaa*; bankierowie, *Baring*, *Labouchere*, do *Paryża*.

Rossyyski Radzca Stanu, *Sturdza*, autor znajomego pisma o prawowiernym kościele greckim, znayduje się także w *Akwisgranie*. — PP. *Wilborforce* i *Banks* podali pisma przeciw Barbareskom. — Hrabia *Las Casas* miał także podadź przełożenie do Xięcia *Richelieu*.

(*z Korr. hamb.*) *Akwisgran, dnia 13 października*. D. 18 t. m. obchodzoną tu będzie rocznica bitwy pod *Lipskiem*. Tego dnia ma także bydź zawarty między mocarstwami sprzymierzonemi *nowy traktat przymierza*.

Xiążę *Metternich* i minister stanu, Hrabia *Bernstorff*, byli nieco słabi.

Król nasz używa codziennie do picia ciepłey wody z *Burtscheid*.

Chłop prorok *Muller* znayduje się w drodze do *Akwisgranu*.

Gazetom tuteyszym zabroniono umieszczać cokolwiek bądź o działaniach kongressu akwisgrańskiego, które i bez tego są bardzo utrzymywane w sekrecie.

Dnia 6. teraźnieyszego miesiąca, Jenerał *Maison*, były adjutant Jenerała *Moreau*, poźniey gubernator *Paryża*, który Króla pod czas wysiadania w *Calais*, przyymował, miał szczęście rozmawiać z pewnym Monarchą. „Wszystkie ludy, rzekł Monarcha do niego, jak to przywodzą pisma publiczne, powinny bydź wolne od arbitralności. Widzisz WP. co uczyniłem w . . . . . i co uczynię chcę we wszystkich moich krajach. Zyczę szczerze, ażeby Francya szczęśliwą, wielką i mocną była." Jenerał chciał potém oświadczeniu ucałować rękę Monarchy, ale N. Pan uściskał go. Na zapytanie: czy nie ma we Francyi jakiey partyi przeciw rządowi, i czyby *Monsieur* po śmierci teraźnieyszego króla nie jął się zupełnie innego systematu, odpowiedział jenerał w sposób zaspokajający.

Dnia 16 października. Goniec z Paryża z *ratyfikacyą* trakratu przybył tu d. 14 wieczorem, a Król oświadczył z tego względu ukontentowanie swoje Xięciu *Richelieu* w sposobie nader obowiązującym.

Wczorayszy bal u Xięcia *Wellingtona* był jednym z nayświetnieyszych; było to zgromadzenie nayważnieyszych Monarchów, nayważnieyszych wodzów, nayważnieyszych statystów i nayważnieyszych talentów. Pani *Catalani* zachwycała wszystkich swym głosem, *Lafont* przewyborném graniem na skrzypcach. Prócz trzech Monarchów W. Xiążę *Konstanty* i W. Xiążę *Michał* byli także obecnymi.

Jutro zrana wyjeżdża naprzód Xiążę *Wellington* do *Maubeuge*, a pojutrze Cesarz Jmć Rossyyski, Król Pruski i W. Xiążę *Konstanty* udadzą się do tegoż miéysca, na przegląd woysk, które potém nie powracając już do dawnieyszych swoich stanowisk, przystąpią do uskutecznienia rozkazu wyyścia na powrót.

Tenże Korrespondent hamburski donosi daley, co następuje: "Cesarz Rossyyski i Król Pruski przybędą do *Valenciennes* na d. 20 t. m.; dnia 21 odprawi się przegląd korpusu woyska rossyyskiego; dzień 22 przeznaczył Xiążę *Wellington* na wielki popis, który uskutecznią woyska rossyyskie, angielskie, hannowerskie i duńskie; d. 23 udadzą się Monarchowie do *Sedanu*; d. 24 odprawi się przegląd zgromadzonego tam korpusu woysk pruskich; d. 25 do *Senlis*; d. 26 zrana pojedzie Cesarz na kilka godzin do *Paryża*, dla odwiedzenia Króla francuzkiego, i powróci po południu do *Senlis*. Cesarz Jegomość uda się napowrót przez *Bruxellę*, gdzie przyjazd N. Cesarzowey Matki, oczekiwany jest na dzień 29.

N. Cesarz Austryacki, zatrudnia się w chwilach odpoczynku oglądaniem znaydujących się w tuteyszém mieście i jego okolicach rękodzielni, i sam się nayściśley wypytuje o ich udoskonaleniu i obecnym ich stanie. Dnia 13 odwiedził także tuteyszego ogrodnika, P. *Asselburn*, w którego ogrodzie i treybhauzie przez całą godzinę zabawił.

Hamburg, dnia 20 października.

Przez nadzwyczayną drogę otrzymaliśmy godną uwagi konwencyą, która względem ustąpienia woysk sprzymierzonych z terrytoryum francuzkiego, zawartą została w *Akwisgranie*.

KONWENCYA.

Artykuł I. Woyska składające woysko zaymujące, mają bydź wyprowadzone z terrytoryum francuzkiego d. 30 listopada, a jeśli można, i prędzey.

Art. II. Twierdze i zamki, które zajęte są przez wspomnione woyska, mają bydź oddane mianowanym na ten koniec od Króla Jmci Chrześcijańskiego kommissarzom, w takimże stanie, w jakim się pod czas zajęcia znaydowały, a to stosownie do 9 artykułu konwencyi, która zawartą została w dopełnieniu 5 artykułu traktatu z dnia 20 listopada 1815.

Art. III. W każdém zdarzeniu summa, przeznaczona na żold, ekwipowanie i odzież woyska zaymującego, ma bydź zapłacona, aż do 30 listopada, na takieyże stopie, jakiey się pilnowano od 1 grudnia 1817.

Art. IV. Po uregulowaniu i zamknięciu wszystkich rachunków między Francyą i mocarstwami sprzymierzonemi, summa, którą Francya dla zupełnego uskutecznienia 4 artykułu traktatu z d. 20 listopada 1815 opłacić powinna, oznaczoną została na 265 milijonow franków.

Art. V. Z summy tey, *sto milijonow*, rzeczywistey wartości, opłacone bydź mają przez *inskrypcye dochodowe* w wielkiey xiędze publicznych długów Francyi, z pobieraniem dochodu od 22 września 1818. Pomienione inskrypcye przyjęte będą podług kursu poniedziałkowego, d. 20 października 1818.

Art. VI. Reszta 165 milijonow, po jedney *dziewiątey* części, od miesiąca do miesiąca, a to zaczynając od następującego 6 stycznia, opłacane bydź mają, wexlami na domy *Hope* i komp. i braci *Baring* i komp., a wexle te, jako też w powyższym artykule przerzeczone inskrypcye dochodowe, złożone bydź mają od królewsko-francuzkiego skarbu kommissarzom dworów Austryackiego, W. Brytanii, Pruskiego i Rossyyskiego, a to w czasie zupełnego i rzeczywistego ustąpienia z terrytoryum francuzkiego.

Art. VII. W jednymże czasie kommissarze pomienionych dworów zwrócą skarbowi francuzkiemu 6 niezrealizowanych jeszcze zobowiązań czyli zapisów, które z 15 wydanych, jeszcze w ich ręku zostały, a to stosownie do 2 artykułu konwencyi, która dla uskutecznienia 4 artykułu traktatu z d. 20 listopada 1815 zawartą została. Razem też kommissarze ci powrócą inskrypcyą na 7 milionów dochodu, która z 8 artykułu wyżey pomienioney konwencyi powstała.

Art. VIII. Konwencya niniejsza ma bydź ratyfikowana, i ratyfikacye w ciągu 14 dni, a jeśli można i prędzey, wymienione bydź mają w *Akwisgranie*.

Dla nadania wagi pełnomocnicy konwencyą tę podpisali i pieczęci swoje przycisnęli.

Działo się w *Akwisgranie*, d. 9 października 1818 roku.

CZECHY.

Gazeta *Pragska* donosi pod d. 8 b. m. co następuje: Nayjaśnieysza *Marya Fedorowna* owdowiała Cesarzowa *Rossyyska*, jadąc z *Petersburga* do *Stuttgardu*, przybyła tu szczęśliwie d. 5 b. m.

Już na granicy *Czech*, przyymowali N. Cesarzową *Rossyyską*, w imieniu Jego C. K. Mości, ze strony cywilney: Hrabia Franciszek *Sternberg*, jako wielki ochmistrz, C. K. Szambellanowie: Xiążę August *Lobkowitz*, i Hrabia Jan *Kolowrat*, tudzież C. K. Starosta cyrkułowy cyrkułu Königsgratzkiego; a ze strony woyskowey, marszałek polny jenerał porucznik Hrabia *Klebelsberg*, które to szczęście dostało mu się w udziale przez słabość jenerała dowodzącego, Hrabiego *Kolowrat-Liebsteinskiego.* Cały ten orszak assystował N. Cesarzowey Jmci do *Gieżyna*, gdzie ta Wysoka Podróżna odprawiła pierwszy nocleg w zamku Wielkiego Ochmistrza Xiążęcia *Trautmansdorfa.* Jadącą N. Cesarzową Jmć z *Gieżyna* do *Pragi*, przyymował uroczyście Hrabia *Kolowrat-Liebsteinski*, Wielki Burgrabia, w *Brandeis*, dokąd naprzeciwko Jey C. Mci wyjechał w paradzie, i odprowadził Ją do *Pragi*, gdzie przyjęta była bardzo świetnie przez napływ wielu tysięcy ludzi, przez uszykowane liczne i piękne woyska, tudzież przez umundurowane korpusy mieskie. Jego Cesarzewicowska Mość Arcy-Xiążę *Antoni*, przybywszy umyślnie do *Pragi* dla przyjęcia N. Cesarzowey, oczekiwał Wysokiey Podróżney na schodach zamku, otoczony licznie zgromadzonymi magnatami i wyższymi Urzędnikami stanu. Wieczorem tego dnia uroczystego oświecono miasto.

Nazajutrz oglądała N. Cesarzowa w towarzystwie Jego Cesarzewicowskiey Mci, Arcy Xięcia *Antoniego*, kilkanaście znakomitszych przedmiotow tey stolicy, a między temi szczególniey tuteysze instytuty kształcące i dobroczynności, dla których N. Cesarzowa Jmć, w dowod osobliwego upodobania swojego, zostawiła znaczne dary w gotowiźnie. Wieczorem była N. Cesarzowa Jmć, z Jego Cesarzewicowską Mcią na teatrze pięknie oświeconym, gdzie Oboje przyjęci byli z wielkiemi okrzykami radości.

Dnia 7 b. m. wyjechała N. Cesarzowa Jmć, w towarzystwie N. Arcy-Xiążęcia. Tego samego dnia nocowali Wysocy Podróżni w zamku Hrabiego *Czernina, Petersburgu*, a dnia następującego stanąć w *Karlsbadzie.* Jeszcze przed samym wyjazdem z rana, zwiedziła N. Cesarzowa pałac letni *Bubenetsch* i kilka instytutow w *Hradszynie*, a potem dopiero opuściła stolicę tę wśrod nayserdecznieyszych błogosławieństw wszystkich, którzy mając to szczęście zbliżyć się do tey Monarchini, mogli poznać i wielbić jey celujące przymioty serca i duszy.

NIEMCY.

Na posiedzeniu seymu związkowego d. 12, Prezydent Hrabia *Buol Schauenstein* kommunikował projekt względem organizacyi woyskowey związku. — Poseł wirtemberski zdał sprawę względem nabywców dóbr dominialnych w Westfalii. Seym wziął *ad referendum* memoryał ich obrońcy Pana *Schreiber.* — Poseł *von Berg* podał obraz istnących już w różnych krajach związku urządzeń, tyczących się *wolności druku.* — Potém była jeszcze mowa o niektórych reklamacyach prywatnych, poczém zgromadzenie seymowe *odroczyło się do dnia 7 stycznia 1819.* Prezydent Hrabia *Buol Schauenstein* udał się wczoray w podróż do *Akwisgranu, Bruxelli i Paryża.*

FRANCYA.

(*z Korr. hamb.*) *Paryż, dnia 13 października.* Wczorayszy numer *Monitora* zawiera następujący urzędowy artykuł, który tu nayprzyjemnieysze uczynił wrażenie:

„Goniec, który tu wczoray wieczorem, d. 11, z *Akwisgranu* przybył, przywiózł Królowi wiadomość, że Xiążę *Richelieu* pełnomocnik Króla Jmci, d. 9. t. m. popisał z pełnomocnikami dworow austryackiego, angielskiego, pruskiego i rossyyskiego *konwencyą*, podług którey woysko zaymujące dnia 30 listopada ustąpi z terrytoryum francuzkiego. Summa, którą Francya, podług artykułu 4 traktatu z dnia 20 listopada 1815 ma jeszcze zapłacić, oznaczoną została przez konwencyą tę ostatecznie na 265 milionow, z którey summy 100 milionow w zapisach dochodowych podług kursu z d. 5 t. m. zaspokojone bydź mają."

„Możemy, wyraża gazeta *Journal des Debats*, dodadź jeszcze do powyższego artykułu szczegóły, które z dobrego źródła posiadamy: „Mocarstwa sprzymierzone okazały szczególnieysze zadowolenie swoje z wewnętrznego stanu Francyi i rękoymi, jaką położenie jey dla trwałości pokoju czyni. Jako nowy dowod ich wysokiego szacunku dla Króla i ufności w publicznym kredycie naszym, zmnieyszyli zalegającą summę 280 na 265 milionow franków; z których zaspokojenie 100 milionow w dochodach przyjęli. Czas wyyścia woysk jest tak ułożony, ażeby nie blizko jedne po drugich następowały, a tém samém nie czyniły ucisku dla kraju. Woyska angielskie przyydą około 24 do *Calais* i *Boulogne*; Prusacy, Sasi i Rossyanie póydą przez Niemcy północne. Xiążę *Richelieu* jest tu wkrótce spodziewany. Nowa ta ulga pomnaża wdzięczność naszę dla Monarchy, którego mądrość naybezpiecznieyszą jest warownią naszey oyczyzny. Nikt sobie nie pochlebiał, ażeby znowu tak prędko dzień naszey niepodległości zajaśniał. Osobiste zgromadzania się Monarchów są teraz obfitém źródłem dobrodzieystw dla narodów, przez co się nauka dyplomatyki prościeyszą staje, i tworzy się opinia *europeyska*; opinia, wyraża wyżey pomieniona gazeta, która daleko użytecznieysze przynosi wypadki, aniżeli owe czcze urojenie mało oświeconego tłumu, które nowiniarze pompatycznem imieniem opinii publiczney upiękrzyć chcieli!"

„Dzięki niech będą Królowi, wyraża dziennik handlowy (*Journal de Commerce*), woysko zaymujące opuści do d. 30 listopada nasze terrytoryum. Od tego dnia będziemy znowu niepodległym narodem; od tego dnia Król połączy rzeczywiście z koroną swoją pierwszy z tytułów swoich, głowy wolnego narodu. Narod był głęboko zasmucony obecnością obcych; zdawało się mu, iż utracił stopień swóy na świecie. Obecność ich obrażała godność tronu. Zdaje się, że szlachetna Francya mówi teraz do swego Króla: Rzekniy, Monarcho, co uczynić należy? Oto jestem. Powróciłeś mi znowu moję niepodległość. Możesz po przywiązaniu mojém wszystkiego oczekiwać, cokolwiek oyczyzna ma prawo żądać po męztwie wolnych ludzi. Równie jak ty, Monarcho, nienawidzimy woyny; ale zatrzymujemy nasz oręż. Niebezpieczeństwo przeszło; ale jego nauka, wyrytą została na sercach Francuzów."

Dnia 7 t. m. w *Bastia* zawalił się dom jednego dawnieyszego prezydenta sądowego, przez co 2 kobiety i 5 dzieci życie utraciło.

W *Marsylii* handel jest nader ożywiony, w przeszłym miesiącu zawinęło tam 233 okrętow.

Powiększa się coraz subskrybcya dla emigrantow francuzkich w amerykańskim *polu schronienia.*

Przed rewolucyą potrzebowano we Francyi do druku około 160,000 rez papieru rocznie, a w roku 1797 2 miliony 800,000 rez; zatém 27 razy więcey, jak przed rewolucyą. Jedna z gazet paryzkich zapytuje: czyśmy się teraz dwadzieścia siedm razy uczeńszymi i dwadzieścia siedm razy lepszymi stali, aniżeliśmy byli przed rewolucyą?

(*z gaz. berl.*) *Paryż dnia 14 października.* Dnia 1 listopada marszałek *Victor* obeymuje służbę jako jeneralny major gwardyi.

Miasto *Toulon* złożyło Królowi przez swego mera, vice-admirała, marszałka obozowego i kawalera, Barona *Drée*, naypokornieysze dzięki, za dozwolony jey herb, w którym się na błękitném polu, nad złotym krzyżem dziewięć złotych lilii znayduje, z napisem: *Wierność 1793.*

Jedna z gazet naszych wyraża: „Królowanie i Francya nie potrzebuie odtąd między sobą żadney rękoymi. Przez wzajemne zezwolenie w jedno się zmięszały. W żadném zdarzeniu nie ustąpiłyby trzeciey jakiey mocy prawa naruszania, pod imieniem przymierza, ich spólney niepodległości. Rękoymią Francyi przeciw arystokracyi, oraz rękoymią Króla przeciw fakcyy — jest ustawa konstytucyyna; rękoymią Europy przeciw Francyi, jest Król; rękoymią Króla przeciw Europie, jest odtąd jego narod."

Rozumieją, że oddanie warownych mieysc *Valenciennes, Cumbray, Landrecies, Laquesnoy, Maubeuge* i *Condé*, nastąpi między 20 a 30 t. m.

Dnia 9 t. m. *Monsieur*, brat Króla, zaczął 62 rok życia.

Od niejakiego czasu wieża *Panteonu* oświecona jest każdey nocy. W blizkości *Paryża* utrzymywane są także w nocy ognie na wzgórzach.

Dla aptekarzów francuzkich wydrukowaną została nowa *Pharmacopoea* czyli taryfa lekarstw. Kontenta jest z niey liczba 10,000 aptekarzów we Francyi: albowiem

ile

cena podwyższoną została. Ale razem zmusić chcą ka-
żdego z nich, pod karą 500 fr., do nabycia tey xiążki
18 fr. kosztującey; z tego znowu jest bardzo zadowolo-
ny pan drukarz nadworny, ale nie panowie aptekarze.
Niejaki Pan *von der Berg* miał kupić 20,000 koni
od korpusu woyska angielskiego.

W gminie *Lillebonne* (*dolna Sekwana*) znaleziono roz-
waliny rzymskiego teatru.

Monitor z d. 8 zawiera artykuł, w którym na wstę-
pie wyrażono: "Dziennik jeden angielski, który ma chwa-
lebny zwyczay, lżyć Francyą i rząd francuzki tak gru-
bijańskiemi słowy, że go bez obrzydliwości czytać nie mo-
żna, z powodu zdarzenia jakie spotkało *Elżbietę Edwards*
d. 15 września w *Calais*, przezywa obyczajem swoim narod
nasz: *rewolucyyną hordą, zdziczałym ludem* i t. d." Zda-
rzenie to było takie: Pani *Edwards*, która miała ukry-
te między papierami swemi dwa zbiory zabronionego *Ar-*
gus politique, jadowitey trucizny, która napisaną była
w *Londynie* przeciw naszemu rządowi, przeciw konsty-
tucyi, przeciw oswobodzeniu Francyi, przytrzymaną była
w *Calais* przez 24 godzin, a potém uwolniona, zamiast
jechania do *Paryża*, obróciła się napowrót do *Londynu*.

Arcy Xiążę *Maxymilian* Austryacki d. 4 t. m. siadł
w *Calais* na okręt do Anglii. Odbywa on podróż pod
imieniem Hrabiego *Novellaran*.

Stan zdrowia Xięcia *Feltre* daje małą nadzieję po-
prawy.

Ameryka Hiszpańska.

Tymczasowe urządzenie Państwa Buenos-Ayres, wy-
szłe w dniu 3 grudnia 1817 na czas, dopóki nie nastą-
pi formalna konstytucya dla *Zjednoczonych Stanów Ame-*
ryki Południowey, zasługuje już dla samey rzadkości swojey,
aby go bliżey poznać. Oryginał dostała wprost redakcya
niemieckiey gazety powszechney. Podpisane jest przez
Prezydenta Ped. Leona *Gallo* i Sekretarza Józefa Eu-
geniusza de *Elias*, drukowane in folio, i ma napis taki:
Reglamento provisorio sancionado por el Soberano Con-
gresso de los provincias-unidas de Sud-America pera la
direccion y administracion del istado. Mandudo observar
entre tanto se publica la Constitucion." Wyciśniona pieczęć
Państwa jest tarcza przedzielona, którey część wyższa błę-
kitna, niższa biała, w dolném polu białém widać dwie ręce
dłoniami złączone, trzymające laskę dostającą wprost wyż-
szego pola błękitnego, na szczycie którey założona czer-
wona czapka wolności. Tarczę opasuje wieniec z liści,
a zamiast szyszaku lub korony, jaśnieje nad nią słońce;
Na około jest taki napis: "*Provincias unidas del rio*
de la Plata 1813." Urządzenie to zawiera 7 rozdzia-
łów. Pierwszy rozprawia o człowieku w związku towa-
rzyskim (*del Hombre en Sociedad*), o prawach obywate-
li w powszechności, potém o prawach tychże w szcze-
gólności, jako członków narodu udzielnego; daley o re-
ligii panującey rzymsko-katolickiey apostolskiey, tudzież
o ciężarach obywateli i kraju. Rozdział drugi obeymu-
je władzę prawodawczą; ta istnieje w pierwiastkach swo-
ich w narodzie; wykonywanie tey władzy równie jak
sposób wykonywania i granice władzy, oznaczy przyszła
konstytucya państwa. Do owego czasu zatrzymują moc
swoję istnące urządzenia rządu hiszpańskiego; jak dalece
nie sprzeciwiają się wprost lub pośrednio wolności i niepo-
dległości zjednoczonych prowincyy, tudzież ninieyszemu
urządzeniu. Rozdział trzeci mówi o władzy wykonawczey; ta
istnieje w pierwiastkach swoich w narodzie; na miey-
scu narodu wykonywać ją będzie *Dyrektor Stanu* (*Di-*
rector del estado). Oddział I. Dyrektor Stanu pobierać
będzie roczney pensyi 12,000 pezów z funduszu naro-
dowego; tytuł ma "*Excelence*." Obeymując rząd, wy-
konywa w obec kongressu lub kommissarzy jego nastę-
pującą przysięgę: "Ja N. przysięgam Bogu Panu na-
„szemu i jego ś. Ewangelii, iż wiernie i wedle praw
„sprawować będę urząd naczelnego Dyrektora kraju, na
„który mianowany jestem, zachowywać będę ściśle tym-
„czasowe urządzenie (*Reglamento provisional*) dekreto-
„wane na dniu 3 grudnia 1817 na kongressie; bronić
„będę Religii Rzymsko-katolicko Apostolskiey; równie
„i obwód zjednoczonych prowincyi i prawa ich, od
„każdego nieprzyjacielskiego napadu i t. d. i urząd mój
„złożę natychmiast, skoro mi to nakazanem będzie od
„kongressu udzielnego. Tak mi Boże dopomoż i t. d."
Dyrektor czuwać ma nad wykonywaniem praw, nad u-
dzielaniem należytey sprawiedliwości przez mianowanych
do tego urzędników publicznych, równie jak i nad do-
pełnieniem ustanowień kongressu. On przedstawia na
zgromadzeniu narodowém projekta, reformy i plany, któ-
re uważać będzie potrzebnemi dla szczęścia i pomyślno-
ści kraju, a których rozstrzygnienie nie od niego zawi-
sło. On jest naczelnym wodzem czyli jenerałem siły zbroy-
ney krajowey. On jest organem reprezentacyi narodo-
wey, w układach z obcemi Mocarstwami. Do zerwania
przyjaźni z którém Mocarstwem, obowiązany kongresso-
wi okazać pewne i wyraźne przyczyny. Jeżeli kongres,
przekonawszy się o ważności przyczyn, woynę uchwali,
dyrektor powinien takową uroczyście oświadczyć, i tak
woysko lądowe jako i morskie wzmocnić. Traktaty po-
koju, przymierza i handlowe, zawiera dyrektor pod za-
twierdzeniem kongressu. Przyymuje Posłów i Konsulów
obcych Mocarstw, i mianuje podobnych urzędników przy
zagranicznych Mocarstwach. On mianuje officerów wszel-
kiey rangi, mając wzgląd na ustawy woyskowe i mary-
narki (*Ordonanza de Esercito y Marino*); jak dalece u-
rządzenie to do okoliczności zastosowaném bydź może.
On ma zwierzchny dozor, nad dobrami narodowemi, men-
nicą, bankami, kopalniami, pocztami i drogami. On mia-
nuje urzędników przy władzach cywilnych i administra-
cyynych, jako i wszelkich innych, według przepisanych
prawideł i formuł. Może urzędników w urzędowaniu za-
wieszać, mając do tego sprawiedliwą pobudkę, musi atoli
pierwey usprawiedliwić krok taki przed kongressem. On
mianuje trzech sekretarzów stanu, to jest: rządu, admi-
stracyi i woyny, i należących do tego urzędników pod-
rządnych; odpowiedzialnym jest atoli za wybor pierw-
szych. Zawiesić może wyrok śmierci, a nawet w dzień
rocznicy odzyskaney wolności kraju, lub przy okolicz-
ności jakiego celnieyszego zdarzenia, może sam karę śmier-
ci darować, mając atoli zdanie sprawy w tey mierze od
sądu, przed którym winowayca oskarżony był. Bez wy-
raźnego rozkazu dyrektora, nie może żaden wyrok bydź
spełnionym. — Każdego roku zdawać ma reprezentacyi
narodowey rachunki, z przychodów i wydatków krajo-
wych. Oddział II. Ograniczenia władzy wykonawczey.
Dyrektor nie może gotować żadney wyprawy ani lądo-
wey ani morskiey, przeciw którey z prowincyy zjedno-
czonych, równie ani przeciwko innym krajom, utrzy-
mującym niepodległość. W żadnym przypadku nie mo-
że bydź właścicielem pułku jakowego; nie może bydź sę-
dzią z urzędu lub uproszonym w sprawach cywilnych
lub kryminalnych, nie może też przeszkodzić trybowi
prawney administracyi sprawiedliwości. Jeżeli nagłe oko-
liczności zmuszą go, aby którego z mieszkańców uwię-
ził, oddać go musi w trzech dniach sądowi należnemu.
Bez poprzedniczey uchwały kongressu, nie może nakła-
dać podatków, pożyczek, lub jakiegobądź imienia danin
lub opłat stałych lub niestałych. Nie może żadnego roz-
kazu wydać bez podpisu sekretarza właściwego depar-
tamentu; korrespondencye listowne, uważać ma dyre-
ktor jako świętą tajemnicę, i nie jest mocen tajemnice
te nadweręż

yć lub odkryć. Nie może krewnym swoim
aż do trzeciego stopnia pokrewieństwa, ani pierwszym
powinowatym nadawać urzędow, ani w służbie cywilney,
ani też woyskowey, dopóki o tém nie zawiadomi kon-
gresu, i nie otrzyma od tegoż pozwolenia; wszakże od te-
go wyłączeni są owi, którzy już umieszczeni są w służ-
bie, i przez przełożonych swoich, podług starszyzny lub
zasług, na wyższe urzędy są przedstawieni. Bez wiedzy
kongressu nie może dyrektor nadać komu mieysce bry-
gadyera lub pułkownika, wyjąwszy w przypadkach, gdy-
by jaki osobliwszy czyn bohatérski wymagał natych-
miast nagrody za zasługę. Oddział III. O trzech sekre-
tarzach stanu. Podlegli są dyrektorowi, który może
ich zrzucić, jeżeli ma do tego słuszne powody. Rozdział
czwarty zawiera władzę sądowniczą. Piąty o wy-
borze kandydatów na urzędy publiczne, z których dy-
rektor zawsze wybiera i mianuje, tudzież o wyborach
deputowanych prowincyy na kongres. Rozdział szósty,
o urządzeniu woyska i marynarki, o milicyi mieskiey
i narodowey. Siódmy, o bezpieczeństwie osobistém i
wolności druku, z dołączoném prawem tey wolności. Ko-
niec zawiera powszechne krótko zebrane urządzenia.

Wolno Drukować. Ignacy Reszka Komit. Cenz. Czł. — *w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryodycznych.*

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 86.

Wilno dnia 25. Października 1818 roku.

ANGLIA.

(*z Korr. hamb.*) *Londyn, dnia 13 października.* Statki przewozowe, dla sprowadzenia woysk angielskich z Francyi, otrzymały rozkaz, znaydować się d. 25 t. m. w *Calais* i *Antwerpii.*

Arcyxiążę *Maxymilian*, pod imieniem Hrabiego *Novellara*, przybył do *Londynu*, i był już z odwiedzinami u Xięcia Rejenta.

Ponieważ porty *Halifax* i *St. John* dla okrętow amerykańskich, przez udzielny rozkaz gabinetowy, zamknięte zostały; przeto amerykańska izba skarbu zaleciła przez rozkaz okolny, ażeby okręty z *Halifaxu* i *St. John* nie były wpuszczane do portow amerykańskich.

Królowa Jeymość, która się czuła od kilku dni mocnieyszą, nie miała się wczoray tak dobrze, jak dotąd, albowiem w nocy sen jey był bardzo niespokoyny.

Dochod stanu w przeszłym kwartale był $12\frac{1}{2}$ milionow f. st., tém samém blizko $1\frac{1}{2}$ miliona więcey, jak w roku 1817.

Gazety nasze zawierają znowu korrespondencyą o Bonapartym, a raczey dwa listy Lorda *Bathurst* do *Sir Hudson Lowe* z załączeniem not *Bonapartego*, które Jenerała *Sir Hudson Lowe* o niepotrzebną surowość obwiniaja.

Gazeta ryzka, *Zuschauer*, zawiera z *Londynu* pod 10 października: "Między gazetami *Courier* i *Morning-Chronicle*, powstały żwawe tłumaczenia się, względem prawości Króla *Ferdynanda* VIIgo. Pierwsza z nich utrzymuje prawność, nie tylko przez to, że ten Monarcha jest następcą w prostey linii, ale też, że jest królem z wyboru swoich poddanych. *Morning-Chronicle* przeciwnie utrzymuje: że ten Monarcha, chociaż jest następcą w prostey linii, nie jest prawnym następcą: ponieważ koronę otrzymał przez wymuszone zrzeczenie się swego oyca: ponieważ ten zaraz protestował się przeciw takowemu postąpieniu; ponieważ on jeszcze żyje; i ponieważ podług zasad prawności wszystkie swe prawa utrzymuje."

Urodzay tegoroczny w *Anglii* w ogólności jest niepożądany, osobliwie siana, tak dalece, iż za wóz siana, 1,000 funtow londyńskich, płaci się po 60 talarow. Z *Fryzyi-Wschodniey* okrętami siano do *Anglii* prowadzą.

HISZPANIJA.

Odebrane w *Madrycie* listy z Galicyi, donoszą o zaszłych w tey prowincyi Hiszpańskiey rozruchach. Z tego powodu odwołano tamecznego wielkorządcę *St. Marc*, który nie ma miłości u ludu. Siedzi tam kilku officerów w więzieniu, oskarżonych o należenie do śpisku *Porliera*, pragnąc jak nayprędszego sądu.

Lubo nowy Minister interessów zagranicznych, zapewnił posłów obcych dworow w *Madrycie*, iż zaszła zmiana ministrów Hiszpańskich nie ma żadnego wpływu do publicznych stosunkow, przecież z tego powodu przerwały się układy między posłem Hiszpańskim w *Paryżu* i Portugalskim.

AMERYKA.

Podług doniesień z Ameryki, jenerał powstańców *Paez*, który z jazdą swoją rzekę wpław przeszedł, napadł i zbił korpus jeden królewski na równinie *Varinas.* Załoga zajętego przez powstańcow miasta *Guira* składała się z 540 ludzi. Załoga ta schroniła się do lasow.

Józef Bonaparte znaydował się z Lordem *Selkirk* ciągle w *Kanadzie.*

Kapitan *Rich* nie wielkiego węża morskiego, ale inną rybę i nietak wielką złowił, i do *Bostonu* zawiozł.

FANAGORIA.

Fanagoria, 21 sierpnia. Dnia 17 t. m. o godz. 6 ranney widzieliśmy na półwyspie naszym zjawisko, chociaż tu dosyć zwyczayne, niemniey jednak zasługujące na uwagę badaczow przyrodzenia i całey publiczności naszey: Na wysokich wzgórkach okrążających fanagoryyską twierdzę, w odległości trzech wiorst od niey, jednym razem usłyszeliśmy silny szum i łoskot, a razem uyrzeliśmy wychodzący z ziemi czarny i gęsty płomień. Szerokość jego rozciągała się, podług poźnieyszego przeze mnie wymierzenia, do 125, a wysokość od 30 do 40 sążni. Wielu utrzymuje, że ten płomień przy pierwszém wybuchnieniu podnosił się naymniey do 100 sążni. Lecz, że spałem wtenczas, śmiało o tem twierdzić nie mogę. W obecności moiey wysokość jego 40 nie przechodziła sążni. Pospieszyłem na mieysce zjawiska z P. Pułkownikiem inżynierow *Koronija.* Wybuchnienie to paliło się bardzo jaskrawym płomieniem, z większym lub mnieyszym naprzemiany łoskotem. W powietrzu czuć był zapach palącey się nefty, znaney pod imieniem górnego oleju (*Oleum petrae* czyli *petroleum*). Zjawisko to jest zupełnie tegoż rodzaju, co i wydarzone w 1814 roku, niedaleko *Starego Temriuka* na *azowskiém* morzu, i opisane wtenczas przez Sztabslekarza Krasina. Do tego rodzaju zjawisk należy też kurhan; który się utworzył w roku przeszłym; na tychże wzgórkach w pośrodku jeziora, o półwiorsty od dzisieyszego wybuchnienia odległy. Oba te poprzedzające zjawiska dla tego były bez płomienia, że początek swóy wzięły pod wodą, pierwsze na *azowskiém* morzu, drugie na jeziorze. Obszerność dzisieyszego przełamu ziemi ma 90 sążni średnicy, i wystawia jakby wzgórek, którego cała powierzchnia składa się z pokruszoney gliny. Wysokość jego w naywyższym wierzchołku dochodzi do 22 stop. Naysilnieysze wybuchnienie było ze strony południowo-zachodniey. Jedna bryła, mająca w sobie 24 stopy kubiczne, odrzuconą jest od główney massy na 12 sążni. Zdaje się, że ziemia ucierpiała silnieysze jeszcze wzruszenie z przeciwney, to jest: północno-wschodniey strony, albowiem znaleźliśmy tam kilka skib ziemi mających długości 65 sążni, szerokości 5, a wysokości stop 10. Przybywszy na mieysce wybuchnienia, wstąpiliśmy na wyrwaną lecz już zgasłą część tego wzgórka. Glina miała niejakąś wilgoć i łgnęła do bótow. Kolor jey szarawy, a smak był nieco słony. W niektórych mieyscach ukazywał się jeszcze dym, który raz całkiem ustawał, drugi raz z wielkim wydobywał się łoskotem. Sam płomień przechodził z jednego mieysca w drugie, żadnego jednak żaru nie można było dostrzedz. Zdaje się, że te bryły napojoney olejem górnym gliny, zająwszy się płomieniem we wnętrznościach ziemi, przerwały jey powierzchnią, i wypaliwszy się, zostawiły mnieyszą lub większą ilość przepaloney gliny. Słyszany szum podobny był do trzasku, który oley, lub inna jaka ciekła palna istota, wczasie palenia się wydaje. Łoskot zapewne pochodził z rozrywania się tych wielkich brył ziemi na drobnieysze części. — Ogień ten z ciągłym łoskotem trwał przez 4 doby. Naokoło tego przełamu powierzchni ziemi, po wielu mieyscach wypaliła się trawa; jednakże same tylko delikatnieysze zgorzały rośliny; inne zaś, a mianowicie dalsze od mieysca wybuchnienia mniey więcey uszkodzonemi nie były. Pasterze, którym te wzgórki są dobrze znajome, twierdzą, że na mieyscu tego przełamu, był wprzódy kurhan wielkości zwyczayney kopy siana, i że kilką przed wybuchnieniem dniami, słyszano podziemny łoskot i dawało się czuć wzruszenie trzęsienia ziemi. W chwilę ukazania się tego zjawiska, dwie kobiéty zbierające zioła, znaydowały się o kilka tylko sążni od mieysca samego wybuchnienia. Dostrzegły one nadzwyczaynego jakiegoś wahania się powierzchni ziemi, lecz nagłém wybuchnieniem płomienia przerażone, padły bez zmysłow.

Dnia 18 t. m. nastąpiło drugie wybuchnienie o godz. 3 po północy. Ukazało się ono w odległości 80 sążni od pierwszego. Tu uważać należy, że oba te wybuchnienia, i trzecie w roku przeszłym widziane, leżą w linii prostey, a ostatnie, to jest dnia 18 wydarzone, znayduje się w pośrodku dwoch dawnieyszych. Ostatnie wybuchnienie, którego przełam ma 285 sążni obwodu, a 12 stop wysokości, ukazało się na jeziorze, którego jednakże większa część wyschła od silnego ognia. Dla tego to podobno niepaliło się więcey nad dwie godziny i to dość słabym płomieniem. W około niego nie ma ani rozrzuconych brył, ani spaloney trawy. Wszystkie części tego przełamu leżą w jedney bardzo regularney massie, którey brzegi są podniesione na 4 stopy i prawie pionowo. Składa się ona z iłu i gliny, i ma błękitnawy kolor. Cała jey powierzchnia popękała się w szczeliny i pokryta została wodą.

Po obeyrzeniu tego nowego przełamu, odwiedziliśmy i to mieysce, gdzie się ukazało wczorayszé wybuchnienie. Ciągle tam jeszcze wydobywał się płomień, który się jednak bardzo zmnieyszył, w niektórych mieyscach miał ten przełam kolor błękitnawy i zapach siarki. Powoli tak przybliżyłem się do płomienia, iż zapaliłem w nim bułkę. Glina naokoło była sucha i nie łgnęła do obuwia. Te mieysca, gdzie się ogień dłużey, niż w innych palił, nabrały czerwoniawego koloru, tak, że ich powierzchnia zupełnie do paloney cegły była podobną. Niższe części jego miały białawy kolor i za naylżeyszém dotknięciem rozsypywały się na proszek.

Z tych postrzeżeń nie śmiem wyprowadzać żadnych fizycznych wnioskow, będąc przekonanym o sobie ile ograni-

czone są moje wtym przedmiocie wiadomości. Lecz badacze przyrodzenia porownać je mogą z postrzeżeniami P. Krasina, w roku 1814 czynionemi, których opis w St. Petersburskiey gazecie był wtenczas drukowany. Lecz oto druga ciekawa rzecz w naszym kraju.

Przed dwoma tygodniami, odkopując dla robot fortyfikacyynych jeden z kurhanow, których się mnóztwo na tuteyszym połwyspie znayduje, naczelnik móy półkownik inżynierow *Koronija*, znalazł wewnątrz jego sklep murowany; leżały tam zwłoki człowieka, którego głownieysze rysy dosyć jeszcze były wyraźne. Długość jego do $6\frac{1}{2}$ stop dochodziła. Na głowie miał złoty laurowy wieniec; na czole jego leżał złoty medal, którego strona jedna wyobrażała wypukłą robotą popiersie *Filipa*, oznaczone napisem na drugiey stronie. Z obudwu bokow leżały różne srebrne i gliniane naczynia, których dawni Grecy używali. Na ręku jego znaydował się pierścień złoty, z białym ruchomym kamieniem, na którym z jedney strony bardzo piękną robotą wyrznięta była twarz kobiety, a z drugiey mężczyzny. Głowa leżała na wschod. — Obok niey znaleziono drugą napełnioną popiołem i węglami, pomiędzy którémi znaydowały się łancużki złote i paciorki. Wszystkie wykonane były naypięknieyszą robotą, i prawie w niczém uszkodzone nie zostały. Wiadomo, że na kilkaset lat przed Chrystusem, Grecy w wielkiey liczbie przenosili się z Europy do Azyi. Do liczby tych osad należą też miasta: *Fanagoria*, *Pontikapeum* (dziś *Gersz* czyli *Kiercz*) i t. d. Tak więc, podług napisu medalu, mniemać trzeba, że człowiek, którego grob znaleziono, żył za panowania samego *Filipa*, naczelnego wodza Grecyi, który do samo-władztwa torował sobie drogę, albo przynaymniey wkrótce po nim, albowiem nie podobna mniemać, ażeby ciała znakomitych osob grzebano z wyobrażeniami dawnych, a przeto po wielkiey części zapomnianych królow. Nie wiem nawet, czy słusznie wyobrażenie to nazywam medalem; albowiem z jedney strony jest wypukłe, z drugiey zaś wklęsłe, i bardziey do guzika podobne. — Jestem etc.

Chrystyan Sztir, porucznik inżynierow.

Wolno drukować. Ignacy Reszka Komit. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryodycznych.

Ogłoszenia.

ALEXANDER Pierwszy Samowładnący całą Rossyą Imperator etc. etc. etc.

1. Z instancyi urodzonego Leona Osztorpa pułkownika woysk Polskich komandora orderu ś. Jana Jerozolimskiego, Pozew przed Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w majętności Dukorze w gubernii Mińskiey pawiecie Ihumeńskim leżącey, dnia 13 następnego miesiąca 9bra, dla pryncypalnego rzeczy rozsądzenia reassumować się mający — Urodzonym debitorom mianowicie sukcessorom zeszłego Jana Ogińskiego Generała Majora woysk Rossyyskich, który za obligiem daty 1790 roku junii 10 wydanym, stał się dłużnym wraz z procentami czer. zł. 2,940. — Podobnież sukcessorowie Ludwika Stockiego obowiązanego do zapłaty podług obligu zł. 530. — Ignacemu Kotkowskiemu dłużnemu za obligiem złch 530 — Józefowi Moniuszkowi Sędziemu Gran. Białostockiemu zatrzymującemu u siebie summę rubli srebr. 110 kop. 50. — Woyciechowi Moniuszkowi winnemu za instrukcyą rub. sr. 52 — Klemensowi Rudkowskiemu zatrzymującemu u siebie czer. zł. 13 i zł. 4. — Józefowi Jeleńskiemu Konsyliarzowi, dłużnemu za obligiem czer. zł. 546. — Wawrzyńcowi Symonowiczowi winnemu do zapłaty złch 510. — Sukcessorom zeszłego Tomasza Wiszniewskiego dłużnego czer. zł. 36, złch 35. Podobnież następcom Grzegorza Mieszkowskiego Rotm. o czer. zł. 49 złch 12. — Ignacemu Łomackiemu Rotm. za obligiem o czer. zł. 59 zł. 10 — Karolowi Brzozowskiemu o czer. zł. 25, złch 18. — Wasilowi Iwangrynkowi o czer. zł. 25 i złch 4 — Xiędzu Nikodemowi Frąckiewiczowi o czer. zł. 24 i zł. 7. — Ignacemu Oskierce Por. o czer. zł. 27, złch 6. — Sukcessorom Antoniego Pomiana Por. za trzema obligami o czer. zł. 985 i złch 4. — Józefowi Czerniawskiemu o zł. 33 i Chaimowi Zelmanowiczowi mieszkańcowi peraszewskiemu o złch 451. — WW. gotowey summy, każdy wszczególności podług własnego dokumentu zawiniwszy aktorowi, gdy w terminach opisanych nieopłacili się, równie którym osobno na osiadłościach są położone pozwy, gdy i dalszych własnych debitorów, aktor doświadczył zawodu, przez co swoim wierzycielom dosyć uczynić niebył w możności, stał się więc zmuszonym oświadczyć funduszu własnego taxę i exdywizyą, jakową Sąd Główny Miński 2go Depart. Remissyynym dekretem teraźnieyszego 1818 roku miesiąca julii zapadłym przeznaczając, gdy zarazem w tymże exdywizorskim sądzie rozprawę z debitorami zadeterminował, kiedy oraz Sąd taxatorsko-exdywizorski pierwszo zjazdowym dekretem adcytacyą debitorów aktora, przyporuczył — Przeto żałujący delator po obżał. jako osiadłością żadną w Gubernii Miń. niezaszczyconych, ninieyszy do drzwi sądowych przybijając pozew, twierdząc takowey adcytacyi, prosi Sądu exdywizorskiego nadewszystko, utwierdzenia każdego wszczegolności z pozywających się inskrypcyow i obligow — Z mocy których choćby podniestanność sądzenia na każdym zawinioney przez jego summy z policzyć się winnemi procentami na udecydować się mających kapitałach, zalokowania kredytorow żałującego, poddając pod inekwitacyą na rzecz tychże kredytorów wszelkie fundusze WW. gdziekolwiek znaydować się mogące, i gdyby dekret w tey mierze nastać mający do zupełney był doprowadzony exekucyi, uczynienia w tey mierze właściwego przedpisania, uznania przy stronie delatora bliższości do dowodu i odwodu, zwrócenia szkod, strat i expensów prawnych niemniey sądzenia tego wszystkiego co czasu sprawy dowiedzionym będzie. — Pisan 1818 roku miesiąca 8bra 17 dnia.

Roku 1818 miesiąca 8bra 17 dnia, Woźny niżey wyrażony zaświadczam, iż tego pozwu kopiją z instancyi JW. Leona Osztorpa Pułkownika woysk Polskich komandora orderu ś. Jana Jerozolimskiego, po WW. Sukcessorów Jana Ogińskiego Generał Majora woysk Rossyyskich — Takoż sukcessorów Ludwika Stockiego — Ignacego Kotkowskiego — Józefa Moniuszkę Sędziego Gran. Białostockiego — Woyciecha Moniuszkę — Klemensa Rudkowskiego — Józefa Jeleńskiego konsyliarza — Wawrzyńca Symonowicza — Następcow Tomasza Wiszniemskiego i Grzegorza Mieszkowskiego — Ignacego Łomackiego Rotm. — Karola Brzozowskiego — Wasila Iwangrykowego — Xiędza Nikodema Frąckiewicza — Ignacego Oskierkę Por. — Sukcessorów Antoniego Pomiana — Józefa Czerniawskiego i Starozakonnego Chaima Zelmanowicza — Przed Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w majętności Dukorze dnia 13 9bra teraźnieyszego 1818 roku pryncypalnie sądzić się mający wyniesionego, do drzwi Izby Sądowey Ziemsk. Mińsk., jako po nieosiadłych w dniu dzisieyszym przybiłem.

Maciey Szymański Woźny Pttu Miń.

Roku 1818 miesiąca 8bra 17 dnia. Na urzędzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziem. Pttu Mińskiego, osobiście stanąwszy JPan Woźny w górze wyrażony, relacyą podania ninieyszego pozwu zeznał. Przyjąłem Hilary Jakubowski Ziemski Pttu Miń. Regent.

---

1. JPan Tournier przejeżdżający przez miasto Wilno ma zaszczyt uwiadomić szanowną publiczność, iż przewozi z sobą familią Karłow tańcujących, których chcąc okazać nadzwyczayną zdatność i niepospolitą biegłość w tańcach, da jeszcze ze trzy reprezentacye szczególnieyszego ich zwrótu i doskonałości w skokach: bo więcey nie myśli zabawić w tem mieście nad dni trzy. Czas reprezentacyi każdego dnia o 4 godzinie w domie Müllerow na ulicy niemieckiey.

---

1. Dwa Pantaliony, jeden używany, drugi nowy, na sześć oktaw, znaydują się do sprzedania, ktoby życzył one nabydź, zechce dowiedzieć się o cenie, w xięgarni Uniwersyteckiey.

Ogłoszenia po raz drugi i trzeci.

2 Od Rządu gubernialnego wileńskiego, ogłasza się: iż za odezwą JW. Ministra Skarbu do JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora; i rozporządzenia w tém JW. Wojennego Gubernatora, mają bydź wyprzedane z publicznego targu, na zastawie grodzieńskiey i w mieście Wilnie skonfiskowane; takoż i o 4 mile za miastem znalezione kontrabandne towary; a mianowicie: Dymikatonu czarnego niemieckiego w paski sztuk 5 do 34 arszyn; dymikatonu zaś czarnego kawałkow 63 do $2190\frac{1}{2}$ arszyn; sukna czarnego $948\frac{1}{2}$; ciemno-zielonego 109, ciemno-granatowego $158\frac{1}{2}$, oliwkowego 42, szaraczkowego $358\frac{1}{4}$, bronzowego $35\frac{3}{4}$, popielatego 23, kanarkowego $4\frac{1}{2}$ i cynamonowego 27 arszynow; takoż różnego koloru i gatunku: półszalow francuzkich 16, szalow 3, perlitsenu 75, stametu 72, petinety $261\frac{1}{2}$ arszyna; pończoch 88 par; batystu 40, merynu $8\frac{1}{2}$, rypsu $332\frac{1}{2}$, tyftyku 6, sztofu $69\frac{1}{2}$, lewantyny $586\frac{1}{2}$, grodynapolu $349\frac{1}{2}$,

sarży 50½, materyyki jedwabney 591, brylantyny 10, floransu 655½, racymoru 292, kitayki 63, wstążek 1,144, kazimierku 28½, kuru 2¾, perkalu 492, nankinu 134½, pitelu 80, materyyki bawełnianey 106, dymikatonu 68½; antolażu 60½, manszestru 38½, barusmoru 37, dymki 16½, bawełnicy 74½, muślinu 249½, kalenkoru 91½, barakanu 93, perkalu 131½, mamisu 25½, płótna 1,270½, astrachaniu 55, kortu 23, dymki 68, piki 41, krepy 15, gazy 12, atłasu piusowego 28, gredyturu 77 i bastu 10 arszyn; chustek 695 sztuk; serwet tuzinow 2; talasow żydowskich 2, i pasow jedwabnych czarnych 34; jakowe towary, prócz wyżey wspomnionego demikatonu 5 sztuk i 63 kawałkow, ocenione do 36,463 rubli 73¼ kop. assygn.; azatém życzący bydź uczęstnikiem w kupowaniu tych towarow, zechcą przybywać do Kommissyi ustanowioney w Mieście Wilnie dla uczynienia śledztwa o kontrabandach, na terminy: pierwszy dnia 22, drugi 25, a trzeci ostateczny 28 miesiąca januaryi następującego 1819 roku. Oktobra 7 dnia 1818 roku.

Sowietnik Wincenty Ławrynowicz.
Sekretarz Kazimierz Nowicki.

---

2. Od Rządu gubernialnego Wileńskiego ogłasza się: iż na skutek odezwy pożyczkowego banku państwa, dnia 12 przeszłego miesiąca septembra, z N. 2880, do tegoż gubernialnego rządu nadesłaney, dla zaspokojenia długu należącego pożyczkowemu bankowi, od obywatela tuteyszey gubernii i Kawalera Graffa Stanisława Manuzzego, w ogóle 10,090 rubli 93 i pół kop. a wteyże liczbie i srebrem 4200 rubli, naznaczono w przedaż z publicznego targu założone przez samegoż Manuzzego do banku 875 dusz włościan w różnych wsiach tuteyszey Gubernii, w Powiecie Brasławskim znaydujących się ze wszelkiemi do nich przynależnościami; azatym życzący bydź uczestnikiem targow na tę przedaż, zechcą przybywać do tuteyszego gubernialnego rządu na terminy: pierwszy dnia 21, drugi 26 miesiąca januaryi, a trzeci ostateczny dnia 4 miesiąca februaryi następującego 1819 roku; przyczym życzących nabydź majątki uprzedza się: iż oni mogą wnieść jednorazowie za kupiony majątek pieniądze, zupełnie lub przejąć na siebie dług bankowy, podług wartości założonego majątku w różnych tysiącach, wnosząc tylko liczący się niedobor, lecz w obu zdarzeniach powinni przejąć na siebie i wszystkie koszta z nabyciem majątku połączone, jako to: za drukowane w gazetach publikaty o licytacyi, i przyznanie prawa. Dnie 17 oktobra 1818 roku.

Sowietnik Wincenty Ławrynowicz.
Sekretarz Kazimierz Nowicki.

---

2 *Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.*

Urodzonym jakiegobądź imienia i nazwiska Sukcessorom zeszłego Mikołaja Kossowicza Regen. Ziem. Wileń. tudzież, Xiędzu Symonowi Czarneckiemu Prowincyałowi i wszystkim XX. Bonifratrom Wileń. utrzymującym dworek na przedmieściu Zarzecznym w Wilnie i pod wielo tytułami pozostały po W. Kossowiczu majątek Przypozew przed Sąd Gł. Lit. Wilen. 2go doczesnego Depar. z powodztwa szlachetnego Karola Schwartze Kupca i obywatela miasta Wilna, w odwołaniu się do proceduru w Ziem. Wileń. wiedzionego i na dekrecie 1808 dnia 30 9bra oczewiście zapadłego, a sposobem apellacyi do drugiego Depar. na rozpatrzenie oddanego do pozwu w r. 1809 januar. 4 z powodztwa żałł. po Mikołaju Kossowicza i Jana Jarzombkiewicza czyli Jaromkiewicza samych motorow sprawy, Wiktorego Domańskiego, Adama Legowicza, X. Tadeusza Nowickiego Proboszcza kościoła S. Stefana, Józefa Stefanowicza, Franciszka Sarnowskiego, Jana i Antoniego Sieńkiewiczów, Ignacego Narkiewicza, Maxymiliana Pietraszkiewicza, Magdalenę matkę i Jakuba syna Żukowskich wyniesionego, do aktoratu za nim wpisanego wynosi się oto. Zeszły Mikołay Kossowicz prowadząc sprawę własną ze sztuk naybrudnieyszego matactwa złożoną pod imieniem Jana Jaromkiewicza czyli Jarzombkiewicza w Ziem. Wileń. gdzie był Rejentem, przyłożył się do ucisku i znacznych expensow dla żałł. a zyskując na słabości osob Sąd Ziem. Wileń. wówczas składających, rozmaitym przezyskom otwarte dla siebie znalazł pole: kiedy zaś przed rozwiązaniem apellacyi w szpitalu XX. Bonifratrów Wileń. życie kończył, rozmaite swojego majątku czyniąc przeznaczenia, nayważnieysze jednak dla Jaromkiewicza, między tymi dworek na Zarzeczu w Wilnie XX. Bonifratrom oddał i pod wielo tytułami swoją własność tymże Bonifratrom zostawił: kiedy zaś wydatki żałł. przez Kossowicza zrządzone i winy osobiste z powodu śmierci w cenę pieniężną według ustaw zamieniające się są ciężarem do jego pozostałości przywiązanym, przeto żałcy, według praw, i sukcessorów dotąd niewiadowych i dzierżących jego majątek przypozywa, i żąda przyznania na wszelkim po Kossowiczu pozostałym majątku w ręku sukcessorów XX. Bonifratrow i u kogo się okazać może ogólney pro paenis crumenalibus i za mnogie wydatki satysfakcyi sądzenia tego wszystkiego co w sprawie dowodzonym będzie.

1818 roku miesiąca 8bra 19 dnia woźny niżey podpisany świadczę iż tego przypozwu kopiąjedną JXdzu Symonowi Czarneckiemu Prowincyałowi i wszystkim XX. Bonifratrom Wileń. oczewisto w ręce w Mieście Wilnie w klasztorze podałem: drugą zaś do drzwi Sądu Gł. 2 doczesnego Depart. Gubernii Wileń. po sukcessorów Mikołaja Kossowicza jako z imion i nazwisk niewiadomych przybitem, i o rozprawie w 2 Depart. Sądu Gł. Litt. Wileń. doczesnego Depart. z pawództwa JPana Karola Schwartze kupca i Obywatela Miasta Wilna nastąpić mającey uwiadomitem. Marcin Kuczyński Woźny Sądu Grodz. Pttu Wileńskiego.

Roku 1818 miesiąca 8bra 21 dnia przed Aktami Ziem. Pttu Wileń. stawając osobiście Woźny wyżey wyrażony takowy pozęw zeznał. Przyjąłem Jan Zienkowicz Z. W. Reg.

---

2 Dóm w mieście Wilnie na ulicy Wilen. pod Nrem 407 sytuowany, oddawna zowiący się Oskierczyński, z ogrodem fruktowym obszernym, jest do przedania, ktoby ony życzył sobie nabyć, może się poinformować o cenie ostatniey i o pewności ewikcyi, u niżey podpisanego w tymże mieszkającego domie. E. Lewicki Adwokat Subsel. Wilen.

MUZYKA.

Sprowadzono do handlu Józefa Kopscha nowy transport nót muzycznych, dopełniający wszystko to, co się w katalogu onego umieszczonym znayduje, a już wyprzedanym zostało. Oprócz tego, są jeszcze następujące dzieła:

Elsner, 2 polon. pour le piano, executées au bal donné pour S. M. l'Impératrice Mère, par la Ville de Varsovie kop. 45
Francke. Var. pour piano sur un air comique - kop. 50
Kozłowski. 28 rozmaitych polonezów, każdy po - kop. 30
Kuhlan. F. Var. pour le piano sur un marche de l'opera Aline N. 52 - - - - - - - - - - - - - kop. 55
Kurpiński, dwa polskie na Klawikord ułożone na dzień balu danego od Miasta Warszawy dla Nayjaśnieyszey Cesarzowey Maryi Teodorowney w miesiącu wrześniu 1818 i mazurek z baletu: nowa osada Terpsychony nad Wisłą - - - - - - - - - - - - - kop. 50
Lacoste, Rondo polonais - - - - - - - - - kop. 75
Rossini, Recitatiwo i Aria: *Oyczyzna droga* z towarzyszeniem fortepiana z opery Tankred - - - - kop. 45
Prati, 3 Son. pour Cla. ou Harpe op. 2 et 3 à R. 2 kop. 10
Vogel. Ouverture de Demophon à 4 mains - - kop. 60

---

3. Sąd Ziemski Rosieński po dwókrotnem obwieszczeniu powszechności przez gazetę Kuryera Litewskiego do rozbioru sprawy Exdywizyyney Fabjana Alexandrowicza zbliżony, inwentacyą ruchomości zadeterminowawszy, administracyą oney, jak oraz majątku ziemnego Sędziemu z posrzodka koło swojego Sądu W. Dominikowi Syrtowttowi poruczył, w dalszym zaś ciągu, gdy dopełnioney przez strony do tey sprawy wpływ mające komportacyi nieznayduje, przeto zaskutecznienie oney do dnia 15 następującego Nowembra idącego roku zalecił, oczém jak niemniey, że po upływie oznaczonego terminu, z niestawającemi pretensorami ammissiją zapisze, a pozwani debitorowie tegoż Alexandrowicza utracą wolność mówienia, przez niniéyszą trzykrotnie w gazecie Kuryera Litewskiego zamieszczającą się awizacyą zawiadamia.

Prezydent Ziemski Powiatu Rosieńskiego Ignacy Bucewicz, Sędzia Ziemski Rosieński Ignacy Konarski, Pisarz Ziemski Pttu. Rosieńskiego Dyonizy Paszkiewicz.
Ziemski Powiatu Rosieńskiego Regent Karol Krassowski.

---

3. W skutek Remissy Sądu Głównego Wileń. 2 Departamentu w roku 1813 augusta 27 taxę exdywizyą na majątek Kroże w Powiecie Rosień. położony dziedzictwa WW. Józefa i Anny z Pilchowskich Rodziewiczów Sęstwa Granicz. Pttu Rosień. uznawającey, Urzędnicy tąż remissą wyznaczeni w terminie to jest: 3 oktobra roku 1818 Sądy Taxatorsko-Exdywizorskie w majętności Krożach zaraz zainstalowawszy, wyrok dylacyyny wedle przepisów remissy z uznaniem komportacyi dokumentow na dzień 5 nowembra roku 1818 przy aktach Ziemsk. Rosień. ustanowili i sądy swe do dniu 8 januaryi roku 1819 odroczyli. Ażeby więc interessowane osoby do funduszu WW. Rodziewiczow pod stratą swych pretensyow do naznaczonego Sądu Exdywizorskiego na termin wyrażony z dowodami swych pretensyow przybywały; przez gazetę Kuryera Litt. kiego awizuje.

Józef Swirkucz Prezes Ziemsk. Telsz. i Exdywiz.
Piotr Zawadzki Sędz. Ziemsk. Pttu Wilk. Exdywiz.
Jan Wereszczyński Prezyd. Grodz. Upits. Exdywiz.

---

3 Sąd Taxatorsko Exdywizorski w majętności Pleskunowie w gubernii Witebskiey w Pcie Lepelskim położoney, mocą remissy Sądu Głów. 2go Departamentu guber. Witebskiey w roku 1818 mca xbra. 15 d. zapadłey wyznaczony przybywszy w komplecie na mieysce wyż rzeczone w obecności stron stawających pierwszo zjazdowe czyn-

ności ułatwiwszy, na powtórny zjazd swóy dla ostatecznego rozsądzenia i dzieła exdywizii ukończenia termin na dzień 30sty mca 9bra roku dopiero idącego zdeterminował: na jakowy czas ażeby wszyscy kredytorowie i pretensorowie zeszłego ś. p. Antoniego Suryna Rotmistrza Xięstwa Inflantskiego z dopominkami do massy na Taxę exdywizią oddaney sub amissione causae stawali i jawili się Sąd Taxatorsko exdywizorski awizuje.

Joachim Bohdanowicz Sędz. Ziem. Ptt. Lepel. Prez. Exdyw.
Jan Hłuszanin Podsędek Ziem. Pttu P Exdywizor.
Marcin Jodziewicz Pisarz Ziem. P. P. Exdywizor.

---

3. Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego Ziemsk. Telszewsk. w dacie poniżey zapisującey się a w roku 1818 miesiąca oktobra 5 dnia pod urzędową Ziemską Pttu Telszewsk. pieczęcią stronie jest wydan.

Roku 1818 miesiąca oktobra 5 dnia. Oświadczenie imieniem niżey piszącego się Ferdynanda Alexandra von Bolschwinga Lands Marszałka Oberofgerichta Mitawskiego zapisuje się z okoliczności następney: Giertruda Eleonora Hartnsonowa w assystencyi swojego męża Jana Hermana Harmsona Konsyliarza komercyynego działająca, dobra Bataycie małe Rytynie w Gubernii Litewsko-Wileńskiey w Pttcie Telsz. za 10,000 rubli srebrn. z oświadczającym się jako dziedzicem 1817 septembr. 13 dnia na wieczność zkontraktowała, a w którym terminie wchodząc w intercyzę ratami summy opłacić afidowała się, w czém że i w czwartey części nie domierzyła satysfakcyi a ztąd dała powod już oświadczającemu się względnie pozyskania swey należności lub powrótu majątku do prawnego zachodu, z uwag takowych uprzedza Marszałek von Bolschwing publiczność, żeby tak o nabyciu dóbr Batayć w układy wchodzić lub na onych dobrach na rzecz Harmsonow summ lokować i repetycyi na Bataycach spodziewać się nikt nie mógł. Takowe ostrzeżenie żeby publiczney dochodziło wiedzy, przedsięwzięto w gazecie Kuryera Littskiego trzykrotnie awizować, a teraz one do xiąg Ziemskich Telsz. dla wpisania oddając, sam się podpisuje aktor: Ferdynand Alexander von Bolschwing Lands Marszałek Oberofgericht Mitowie.

Zgodność z protokułem poświadcza Józef Pluszkiewicz Ziemski Telszewski Regent.

---

3 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etra.

Ur. XX. Janowi Niedźwieckiemu Rejensowi Seminar. Wileńsk. Plebanowi Swięciańskiemu, Tadeuszowi Godlewskiemu b. Proboszczowi, Felicyanowi Ulińskiemu b. Komendarzowi Swięciańskiemu, teraźnieyszemu Plebanowi Midnickiemu, Wiktoremu Zawadzkiemu Dziekanomi Zawileyskiemu, Franciszce z Mierzwińskich Maleckiey Struk. Mozyrskiey z dokładem opiekunow arędowney, Reutowi Rotmistrz. Upitsk. a w stopniu onego Mateuszowi Sokołowskiemu Rotmistr. Upitsk., tradycyynym possessorem, majątku Bohdałowa; Michałowi i samey Bukowskim Czeszn. Orszan. Jerzemu Szyłeyce Rotm. Oszmian., Helenie Grotuzowey Słarośc. Pokretońskiey z dokładem opiekunow oneyże, Bernardowi Kiewliczowi Rotm. i jego pozostałemu potomstwu, niemnicy pracowitym Bartłomiejowi Burbie włościaninowi Swięcian, Józefowi i Karolowi Obolewiczom włościanom sufragańskim, oraz dalszym wszystkim kredytorom i pretensorom zeszłych Kazimierza Skurewicza Budowniczego Wileńsk., i Xiędza Jana Skurewicza Plebana Nidockiego i Swięciańskiego, pozew edyktalny przed Sąd Ziemsk. Powiatu Wilensk. z instancyi urodzonych Karoliny z Podolińskich matki Budow. Wileńsk., Franciszka Sędziego Grodz. Pttu Wilkomirsk. Józefa Budowniczyca, teraz oficera woysk Rossyyskich, synow; Skurewiczowi, oraz corki Elżbiety z Skurewiczow Zahorskiey Regentowey Zawil. w assystencyi męża swego czyniącey; którzy obżałowanych w moc dekretu tegoż Sądu Ziemsk. Wileńsk. w roku 1813 nowembra 25 dnia zapadłego pozywają: aby żaden z obżałowanych imiennie tym pozwem objęty i bezimiennie w tytule kredytorow i pretensorow zmarłego Kazimierza Skurewicza, a równie i zmarłego Xiędza Jana Skurewicza wyrażający się u sobie z imienia i nazwiska wiadomy; niewiadomością rozprawy w tym Sądzie toczącey się nie wymawiał się, pod utratą pretensyi na niejawiących się do tegoż Sądu, przyjęcia załujący delatorowie z własnego powództwa, które za oswobodzeniem majątku oyczystego Bohdałowa od nieprawnie zaciągniętych długow i opisaney ewikcyi na onymże majątku zmarłym Xiedzem Janem Skurewiczem przedsiębiorą, gdyż podług prawa brat za brata i nikt za nikogo nie odpowiada, a zatym za zawinienie własne na obcym majątku ewikcyi opisywać tenże Xiądz Jan Skurewicz nie mógł, w sporze czego, szukając załujący prawnego usprawiedliwienia w skutek dekretu Sądu Zieniskiego Pttu Wileńsk. przez niniejszy edyktalny pozew do rozprawy w Sąd Ziemski Pttu Wileńsk. jako po dekrecie remissyynym Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego wszystkich obżałowanych kredytorow i pretensorow, aby toczącey się rozprawy w Sądzie Ziemsk. Powiatu Wileńskiego pilnemi byli zazywają. Pisan w Wilnie roku 1818 oktobra 16 dnia.

Roku 1818 miesiąca oktobra 16 dnia, Woźny świadczę, iż takowy pozew edyktalny z instancyi WW. Skurewiczow i Zahorskiey w moc dekretu wyniesiony, celem doyścia onego do każdego wiadomości dla umieszczenia do gazety Kuryera Litskiego W. Redaktorowi tegoż Kuryera w Wilnie podałem, o rozprawie w Sądzie Ziemskim Pttu Wileńskiego toczącey się oznaymiłem, i aby każdy z pretensorow i kredytorow zeszłych Kazimierza Skurewicza Budowniczego Wileńskiego i Xiędza Jana Skurewicza Plebana Nidockiego i Swięciańskiego przed Sąd Ziemski Pttu Wileńskiego pod utratą swey pretensyi stawał, zaś ich sukcessorow do żadnych innych Sądow nie pociągał zastrzegłem.

Józef Pleskaczewski Woźny Pttu Wileńskiego.

---

3. Sąd taxatorsko Exdywizorski na usatysfakcyonowánie wierzycieli zeszłego Franciszka Graffa Jundziłła Podkomorzego Pttu. Grodzień, Dekretem Sądu głownego 2go departamentu Gubernii Grodzień. w dniu 3 Jullii 1818 roku zapadłym przeznaczony z osob niżey podpisanych przez Sądy głowne Guberniow Grodzieńskiey Wileńskiey i Mińskiey zapisanych, składający się, w dniu 1 7bra teraźnieyszego roku do Majętności Brzostowica zwaney, w powiecie Grodzieńskim sytuowaney przybyły, Jurydykcyą swoją ufundował, a w dalszey kolei spełniając przepisy dekretu Sądu Głównego, urządził administracyą w ogólnych dobrach pod rozdział idących, przeznaczył wymiar geometryczny i inwentacyą tychże Dóbr, nakazał komportacyą wszelkich generalnie papierow na wszystkich stawających i niestawających stronach do kancellaryi grodzkiey Pttu. Grodzień. w dniu 1 7bra, 1819 roku przy rejestrach spełnić się powinną, zastrzegł przed oczewistą rozprawą oprzysiężenie realności takowey komportacyi, przedsięwziął na skutek dekretu Sądu głównego środki do oswobodzenia części dobr Ikaźnieńskich zpod Sekwestru szlacheckiey opieki Pttu. Dziśnieńskiego, zniosł się z komissyą Sądową edukacyyną w Wilnie agitującą się względem uzyskania na rzecz kredytorow dobr Olekszyc, przez pomienioną komissyą za summę jey należną w extenuacyyną dzierżawę zajętych, i względem dozwolenia sprzedaży przez publiczną licytacyą folwarkow pojezuickich Hnognicy i Zukowicz, oraz dalsze do pierwszego zjazdu przywiązane czynności wykonał, a na uskutecznienie całkowitego dzieła i rozsądzenie całey konkursowey sprawy, powtórny i ostateczny do zjazdu termin, na dzień 1 augusta 1819 roku przeznaczywszy; ażeby w tymże terminie wszyscy kredytorowie i z jakiegokolwiek względu do majątku zeszłego Franciszka Graffa Jundziła w Guberniach Grodzieńskiey, Wileńskiey, i Mińskiey, a w Powiatach Grodzieńskim, Dziśnieńskim i Brasławskim znaydujący się pretensorowie, z dowodami ich należności wyświecającemi; a debitorowie dla wytłómaczenia się z stosunkow do siebie uczynionych, w majętności Brzostowicy w Powiecie Grodzień. sytuowaney, stawili się; przez niniejszą trzykrotną do gazet Petersburgskich, Kuryera Litewskiego i Warszawskiey podającą się awizacyą wzywa ostrzegając: że w skutek dekretu Sądu głównego należności i pretensye nieprzychodzących w powtórnym terminie do Sądu ninieyszego wierzycieli zeszłego Podkomorzego Graffa Jundziła, wiecznemu upadkowi przez zapisanie amissyi ulegną, a na debitorach, choćby pod ich niestanność wykazane do massy należności przysądzone i z ich wszelkiego funduszu wyexekwowane zostaną. Dyecyzye akcessoryyne w pierwszym zjeździe podpisali: Antoni Radowicki były Marszałek Pttu Wołkowyskiego Prezydujący w Exdywizyi, Jan Suchodolski były Assesor Sądu głównego 2go Depart. Guber. Grodzień. Exdywizor, Kasper Röszczyc Deputat wowodowy Gubernii Grodzień. Exdywizor, Konstanty Wołowski Sędzia Ziemski Pttu. Dzisnieńskiego Exdywizor, Zygmunt Podbereski Prezydent Ziemski Pttu. Brasławskiego Exdywizor. Datt 2 8bra 1818 roku.

Wincenty Janowski Sądu Głównego 2go Depart. Guber. Grodzień. Exdywizorski Regent.

Nowe Xiążki.

w Xięgarni XX. Pijarów u Alexandra Żołkowskiego są następne dziełka do sprzedania:

Kazanie o małey liczbie wybranych, napisane po francuzku przez X. Massyllona Biskupa Klermontckiego, przetłumaczone na polski język przez X. Michała Olszewskiego, tłumacza historyi Rzymskey, 8vo w Wilnie 1818. - - - - - - - - - - - - - - sr. kop. 15

Kazanie na popielcową środę o pobudkach nawrócenia, napisane po francuzku przez X. Massyllona, przetłumaczone przez X. M. Olszewskiego, 8vo w Wilnie 1818. - - - - - - - - - - - - - - - kop. 15

Sposob na Zydow czyli środki niezawodne zrobienia z nich ludzi uczciwych i dobrych obywateli 8vo w Wilnie 1818 - - - - - - - - - - - - - - - - - kop. 10

Organizacya Kommisyi dla urządzenia interesów Xiążąt Radziwiłłów obok z textem francuzkim - kop. 50

Kopije Imiennych Jego Imperatorskiey Mości Ukazów przez Rządzący Senat opublikowanych, Kommisyą na interessa Xiążąt Radziwiłłów stanowiących; nastałych w dniu 24 lutego roku 1814 i w dniu 4 kwietnia roku 1815. - - - - - - - - - - - - - - - kop. 20

---

3 Ktoby potrzebował guwernera równie do dawania nauk klassycznych, jak do mówienia po łacinie, po francuzku i po włosku, oraz do początków muzyki, zechce się udać do sklepu P. Kadynacego przy placu.